

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ПРИМЕЊЕНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
БЕОГРАД

Број 04-34/5
Датум 28. 01. 2021

Београд, 5. 1. 2021.

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Веће докторских студија Факултета примењених уметности у Београду формирало је комисију за процену теме докторског уметничког пројекта кандидаткиње ЈАСНЕ ЈЕЛИЋ ОБРАДОВИЋ, студенткиње докторског студијског програма Примењена уметност, одсек Примењена графика, модул Графика и књига, предмет Илустрација, под насловом

„А BOOK OUT OF THE BOX – илустрација као инсталација”

На основу увида у поднети материјал, комисија у саставу:

мр Растко Ђирић, ред. проф. ментор

др Димитрије Големовић, ред. проф. ФМУ у пензији

др Владислав Шћепановић, ред. проф. ФПУ, председник комисије

Слободан Кајтез, ред. проф. ФПУ

др/др ум. Марија Ђирић, ванр. проф. ФИЛУМ, Крагујевац

закључила је да кандидат може да приступи изради свог докторског уметничког пројекта

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

ЈАСНА ЈЕЛИЋ ОБРАДОВИЋ рођена је 1973. у Аранђеловцу.

Дипломирала је на Факултету примењених уметности 1999. у класи проф. Градимира Петровића на одсеку Зидно сликарство.

Од 1998. до 2017. приредила је десет самосталних изложби слика, цртежа, икона на дрвету и осликаних објеката у Аранђеловцу, Београду, Краљеву, Пироту, Лазаревцу, Смедеревској Паланци и Бивети. Била је учесник седам ликовних колонија у Аранђеловцу, Младеновцу, Смедереву, Студеници

и Горњем Милановцу. Од 1995. до данас учествовала је на 27 групних националних и међународних изложби у земљи и иностранству.

Од 2007. предавач је на Високој школи струковних студија у Аранђеловцу на одсеку Дизајн.

ДЕТАЉНА АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Предмет овог рада је експериментална илустрација бајке и тражење нових решења у области уметничке књиге. Полазиште је књига из које произилази осликавање објеката и постављање инсталација које су у духовној вези са садржином литературе.

У теоријском делу рада разматра се значај, атмосфера, психологија и место бајке у књижевности, ликовним уметностима и нарочито у области графике књиге.

Уметнички циљ рада је примена илустрације на тродимензионалним објектима експерименталним видом ликовног израза. Идеја је да сликани објекти што директније комуницирају са простором и посматрачем. Жеља је да се необичним средствима представе необични догађаји и основни ликови, карактери, симболични предмети који се појављују у већем броју бајки. Тежи се илустрацији садржинских елемената бајке асоцијативним језиком. Текстури материјала и комбиноване цртачке и сликарске технике, као и просторни аспект пројекта везани су за суштину концепције. Експериментални приступ има за циљ да се прикаже лични и другачији доживљај атмосфере бајке.

Основну поставку рада чине објекти који на себи садрже или оличавају сликовне представе из бајки. Објекти представљају део тродимензионалних композиција и у међусобном су дијалогу. У питању су асамблажи и инсталације уз колористичке и текстуралне интервенције и акценте са циљем да се гледаоцу пружи што упечатљивији доживљај и постигне ликовна равнотежа.

Основне форме објеката су једноставнија геометријска тела на различите начине постављена у простору. Објекти егзистирају појединачно или у групи која чини компоновану целину. Компонована целина тежи да оствари приказ из бајке или је асоцијативно везана за сиже једне или више бајки. Објекти, као и међупростор између њих теже да сугеришу атмосферу бајке.

Примењене су комбиноване технике на различитим подлогама (дрво, стакло, огледало, плексиглас итд.) уз неопходно присуство светлосних извора, односно контролу постојеће расвете у одређеном изложбеном простору.

У теоријском делу рада коришћене су дијахронијска метода, као и метода анализе и синтезе.

Практична метода уметничког истраживања била је усмерена на симболичко-наративни контекст илустрације, те на естетске вредности у њеној интеракцији са простором галерије. Интеграцијом добијених визуелних елемената предложена је креативна визуелно-просторна „реконструкција“ призора из литературе.

Теоријски део рада се ослања на стручну литературу из области теорије и психологије бајке. Добијени резултати прикупљеног материјала даље су образлагани кроз аналитичко-интерпретативна разматрања.

ОЦЕНА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА

Илустрације Јасне Јелић Обрадовић „изашле су из кутије” устаљеног, вишевековног припадања књизи, уобичајеном „контејнеру” који је одувек садржао текст и слику, своја два главна чиниоца. Присуство слике нарочито је важило за бајку, откако се она трансформисала од усменог приповедања „поред ватре” у писани, а потом и штампани облик. Приповедачи бајки су имали моћ да живо и убедљиво сугеришу младом слушаоцу изглед харизматичних јунака и антијунака, сценографију и атмосферу у којој су се чаробни догађаји одвијали, тако да су деца имала утисак да се тродимензионална, безмало холографска представа управо одиграва пред њима. Дводимензионалне илустрације у књигама, зависно од сликарске или графичке вештине, биле су ауторске „белешке”, сцене из бајки заустављене у времену чаробним штапићем у облику оловке, пера или четкице.

Очекивани резултати истраживања односили су се на освајање новог подручја књижне илустрације, реализацију идеје и остварење личног потенцијала. Догодио се очекивани помак у кандидаткињиним уметничком раду, окрет размишљања у новом правцу, проширење ликовне перцепције. Допринос струци садржи се у иновативном и савременом сагледавању, интерпретацији и презентацији илустрације. Рад се може користити у сврху презентације и едукације студената ФПУ као пример експерименталних уметничких пракси.

КРИТИЧКИ ОСВРТ РЕФЕРЕНАТА

Илустрације Јасне Јелић Обрадовић нису плошне и не налазе се у књизи. Оне прекривају најразличитије и најмаштовитије рељефне и просторне облике; оне нам се отварају у чаробне декорисане светове; простиру се преко тела и објеката и као позоришне завесе откривају осликане сцене. Изложбена галерија омогућава да се свака од инсталација на најсугестивнији начин осветли, а сенка постаје нераздвојни пратилац слике која више није „равна”. Илустрација више није сакривена у књизи, да би се листањем једна по једна откривала. Књига је сада Галерија и све се илустрације могу обухватити једним погледом. Међутим, да би се оваква врста илустрације освојила, гледалац мора да их проласком кроз простор галерије постепено открива, а кад залута довољно дубоко, може да истражи и оно шта се налази „иза”.

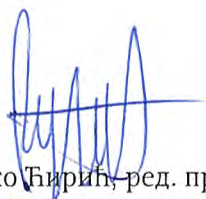
Уметничко-истраживачки допринос састоји се у ширењу илустрације на друге медије, усмеравање ка другачијем, савременијем начину ликовног приказивања садржаја. Реч је о новом визуелном језику илустрације чији су носиоци објекти који су део инсталација које представљају призоре из бајки. Илустрација овим излази из оквира корица књиге, прелазећи на површине објекта у простор, чиме осваја нову ликовну и просторну димензију.

Текста нема. Само сликовни симболи откривају о којој је бајци реч; садржину свако од нас зна одавно и напамет. Сплетови облика и насликаних представа граде необичне, надреалистичке целине које дејствују асоцијативно и интуитивно изазивају емоције и нова значења.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Истраживање Јасне Јелић Обрадовић у оквиру уметничког докторског рада *A Book Out of the Box* – илустрација као инсталација, сматрамо значајним као необично, занимљиво и корисно ликовно истраживање, потом као експеримент у смислу проширивања и обогаћивања медијских могућности илустрације као дисциплине и на крају као теоријски допринос у оквиру истраживања односа традиционалног и, на неубичајен начин примењеног, просторног приступа у креирању илустрације. Инсталације Јасне Јелић Обрадовић су нека врста „споменика” бајкама.

Комисија са задовољством препоручује овај докторски пројекат за одбрану.

мр Растко Ђирић, ред. проф

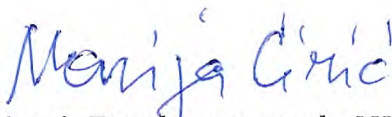
др Димитрије Големовић, ред. проф. ФМУ у пензији

др Владислав Шћепановић, ред. проф. ФПУ, председник комисије

Слободан Кајтез, ред. проф. ФПУ

др/др ум. Марија Ђирић, ванр. проф. ФИЛУМ, Крагујевац